

انتشار دوره کامل روزنامه "آذربایجان جزو لاینفک ایران"

این روزنامه که در سال های پایانی جنگ جهانی اول و به مدت یک سال، ۱۳ شماره از آن منتشر شده بود ارگان ایرانیان ساکن قفقاز بود که خود را شعبه ای از حزب دموکرات ایران می دانستند

خبرگزاری آران
خبرگزاری آران/سرویس آذربایجان

دوره کامل روزنامه «آذربایجان جزو لاینفک ایران» از سوی انتشارات پردیس دانش منتشر شد. این روزنامه که در سال های پایانی جنگ جهانی اول و به مدت یک سال، ۱۳ شماره از آن منتشر شده بود ارگان ایرانیان ساکن قفقاز بود که خود را شعبه ای از حزب دموکرات ایران می دانستند.

انتشارات پردیس دانش در راستای یکی از کارکردهای همیشگی خود، یعنی انتشار آثار و اسنادی که بخشی از تاریخ معاصر را شفاف تر منعکس کند به همکاری رحیم رئیس نیا، تورج اتابکی و کاوه بیات به انتشار شمارگان سیزده گانه این روزنامه همت گمارده است. انتشار روزنامه «آذربایجان جزو لاینفک ایران» و به ویژه تأکید نهفته در لاینفک بودن آن از ایران، یادگار برهه ای از تحولات منطقه ای ایران معاصر است که با رواج شایعات و زمزمه هایی پیرامون تلاش گروهی از مسلمان های قفقاز برای ایجاد کشوری موسوم به آذربایجان در آن حدود، در بین ایرانیان نسبت به وضعیت آذربایجان واقعی در مقام یکی از ایالات و اجزای لاینفک ایران نگرانی هایی پدید آمد.

در آن موقع یعنی حدود چهار ماه پیش از اعلان رسمی تشکیل چنین کشوری در بخش هایی از خانات مسلمان نشین جنوب شرق قفقاز در اواخر مه ۱۹۱۸، در حالی که کم و کیف شایعاتی از این دست هنوز به درستی روشن نبود، بسیاری از ایرانیان که نسبت به مخاطرات حاصل از تأسیس یک چنین موجودیتی در همسایگی ایالت آذربایجان آگاه بودند در مقام مقابله برآمده و نسبت به طرح این گونه مطالب اعتراض کردند. در کنار نکات و موارد مختلفی که مخصوصا در جراید ایران در این زمینه طرح شد، آنچه در این مجموعه منعکس شده است به واکنش ایرانیان مقیم قفقاز برمی گردد که خود به نحوی مستقیم و بی واسطه در جریان امر قرار داشتند وارد کار شده و انتشار روزنامه آذربایجان با قید پرمعنای جزو لاینفک ایران به دو زبان ترکی و فارسی نیز از جمله آن کارها بود.

بین سال های ۱۹۱۰ و ۱۹۲۰، حداقل ۵۰ هزار ایرانی مهاجر، اکثرا فارسی زبان از آذربایجان و ترکی زبان از شمال ایران، در باکو و حومه آن زندگی می کردند. موج نیرومند پان ترکیسم و موضوع استقلال برای آذربایجانی های ایرانی تنش های بسیاری بین مهاجران ایرانی در قفقاز به وجود آورده بود. در ۲۸ ژانویه ۱۹۱۸ این امر به چاپ روزنامه «آذربایجان، جزو لاینفک ایران»، اولین روزنامه ایرانیان مقیم قفقاز منجر شد. روزنامه توسط حزب دموکراتیک ایران (شاخه باکو) و اغلب به زبان آذری به همراه چند مقاله فارسی منتشر می شد. در داخل حرف «ن» کلمه «آذربایجان» واقع در میان صفحه اول و به خط نسخ، عبارت «جزو جدایی ناپذیر» قرار داده شده بود که بر وحدت، همبستگی و انسجام بین ایرانیان قفقاز و سرزمین ایران تأکید می کرد. /خ

پایان پیام.